

Politisk organisation 2026-2030

1 UPPDRAG

Region Västmanland genomför inför varje ny mandatperiod en översyn av den gällande politiska organisationen. Översynen har genomförts av regionens demokratiberedning som tillika är förtroendemannakommitté.

2 INRIKTNING 2026-2030

Den föreslagna organisationen syftar till att skapa:

- En tydlig och effektiv politisk organisation.
- En organisation där de förtroendevalda – såväl majoritet som opposition - ges goda möjligheter att fullgöra sitt uppdrag.

3 REGIONFULLMÄKTIGE

Regionfullmäktige består av 77 ledamöter, antalet ersättare följer lagstiftningen.

Regionfullmäktiges uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige är regionens högsta beslutande organ och beslutar om övergripande strategiska och principiella frågor samt större förändringar.

Fullmäktige beslutar genom regionplanen om mål, inriktning och fördelning av resurser för regionstyrelsen och nämnder.

Fullmäktige fastställer storleken på de totala resurserna genom beslut om avgifter och finansiering, främst utdebiteringens storlek.

Fullmäktige beslutar om principiella riktlinjer genom regionens policys/program.

Fullmäktige beslutar om principiella riktlinjer genom direktiv till de bolag/motsvarande som regionen helt eller delvis äger, är medlem i eller annars har intresse i.

4 VALBEREDNING

Valberedningen består av en ledamot från varje parti som finns representerat i regionfullmäktige. Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla, med undantag av val av fullmäktiges presidium. Fullmäktige kan dock besluta att förrätta ett visst val utan föregående beredning.

5 REGIONENS REVISORER

Regionen har 9 revisorer. Ordföranden tillsätts av oppositionspartierna.

För revisorerna och deras verksamhet gäller särskilt reglemente samt kommunallagens bestämmelser i allmänhet, liksom dess särskilda bestämmelser om

Politisk organisation 2026-2030

revision, bestämmelser som påverkar kommunal revision i annan lagstiftning samt utfärdade ägardirektiv för regionens företag. I fråga om revision av regionens företag gäller även aktiebolagslagen eller annan för företaget tillämplig lag.

Regionens revisorer har på fullmäktiges uppdrag en kontrollerande roll. I utövandet av denna roll bör inriktningen vara aktivt främjande och stödjande för att förebygga brister. I övrigt skall revisionsarbetet bedrivas i överensstämmelse med vad som i varje tid betraktas som god revisionssed i kommunal verksamhet.

6 PATIENTNÄMND

Nämnden har 5 ledamöter och 3 ersättare. Nämnden kan även utgöra patientnämnd för kommunerna i länet.

Patientnämndens huvudsakliga uppgift är att på ett lämpligt sätt hjälpa patienter och närstående att föra fram klagomål till vårdgivaren som bedriver sådan verksamhet och att få klagomål besvarade av vårdgivaren.

Vårdgivaren är den som i första hand ska ta emot och besvara klagomål och synpunkter från patienter och närstående. Patientnämndens huvuduppgift blir att hjälpa till att få svar från vårdgivarna, samt bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och se till att verksamheterna i hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar.

7 DEMOKRATIBEREDNING

Beredningen består av en företrädare per parti som finns representerade i regionfullmäktige samt regionfullmäktiges ordförande. Varje parti har även en ersättare som närvarar vid ordinarie representants frånvaro. Regionstyrelsens ordförande är tillika ordförande i demokratiberedningen. Uppgifterna är:

- Vidareutveckla fullmäktiges arbetsformer.
- Utgöra regionens förtroendemannakommitté med uppdrag att vid behov föreslå förändringar av politisk organisation och ekonomiska ersättningar till förtroendevalda.
- Ansvara för förtroendemannaorganisationens utbildningsinsatser.

8 REGIONSTYRELSE

Regionstyrelsen består av 15 ledamöter och 7 ersättare. Regionstyrelsen har följande ansvar och uppgifter:

Styrning och ledning

- Leder, styr och samordnar förvaltningen av regionens angelägenheter.
- Svarar för regionens strategier bland annat utifrån de policys och program regionfullmäktige fastställt.

Politisk organisation 2026-2030

- Har uppsikt över övriga nämnders verksamhet, avtalssamverkan med andra parter, över regionens bolag och sådana kommunalförbund som regionen är medlem i.
- Är fullmäktiges beredande och verkställande organ.
- Är regionens centrala arbetsgivarorgan och har ett övergripande arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar.

Ekonomi

- Ansvarar för medelsförvaltning, placering och upplåning av medel inom de riktlinjer regionfullmäktige bestämt samt övrig ekonomisk förvaltning.
- Svarar för regionens delårsrapport och årsredovisning enligt lagen om kommunal redovisning,
- Svarar för förvaltningen av regionens fasta och lösa egendom i den mån sådan egendomsförvaltning inte uppdragits åt annan.
- Svarar för regionens donationsförvaltning.

Fastigheter

- Ansvarar för långsiktig försörjning av mark och byggnader för regionens verksamheter, för administration, skötsel, planerat och akut underhåll av den fasta egendomen samt för hyra och annan upplåtelse av nyttjanderätter.
- Utövar ägaransvar för regionens fastigheter, köper och försäljer fastigheter samt ansvarar för ny-, till- och ombyggnad. Strategiska fastighetsfrågor och de som överstiger en investering med 20 miljoner kronor ska beslutas av fullmäktige.

Övriga uppdrag

- Är krisledningsnämnd och ansvarar för beredskaps- och katastrofplanering samt för utbildning och övningar inom området.
- Är arkivmyndighet i enlighet med bestämmelserna i arkivlagen.
- Är personuppgiftsansvarig i enlighet med bestämmelserna i dataskyddsförordningen och patientdatalagen för den behandling av personuppgifter som styrelsen utför.
- Ansvarar för att verksamheten inom styrelsens ansvarsområde bedrivs i enlighet med de uppdrag och riktlinjer som fullmäktige och/eller regionstyrelsen har bestämt, såväl som de föreskrifter som kan finnas i lag eller annan författning.
- Ansvarar för att verksamheten inom styrelsens ansvarsområde utförs på ett rationellt och ekonomiskt sätt, att räkenskaperna är rättvisande och att den interna kontrollen är tillräcklig.
- Ansvarar för att kvaliteten i verksamheten inom styrelsens ansvarsområde systematiskt och fortlöpande analyseras, säkras och utvecklas.
- Följer upp och utvärderar verksamheten inom sitt ansvarsområde.

Politisk organisation 2026-2030

- Medverkar i utveckling, förbättring och effektivisering av verksamheten inom ramen för uppdraget.
- Rapporterar om ekonomi och verksamhet enligt lämnade anvisningar.
- Utvecklar formerna för invånardialog samt hanterar löpande de kanaler för invånardialog som regionen beslutat att använda.
- Följer regionens samverkan med intresseorganisationerna i dialogforum.
- Ansvarar för all upphandlings- och inköpsverksamhet, exklusive den upphandling av förbrukningsvaror som utförs av varuförsörjningsnämnden.

8.1 Arbetsutskott

Arbetsutskottet (AU) består av 7 ledamöter och 5 ersättare. Ersättare närvarar vid arbetsutskottets möte vid ordinarie ledamöts frånvaro.

Arbetsutskottet bereder alla ärenden till regionstyrelsen samt övriga övergripande strategiska ärenden.

På regionstyrelsens uppdrag har utskottet följande uppgifter:

- Ansvara för medelsförvaltning, placering och upplåning av medel inom de riktlinjer regionfullmäktige bestämt samt övrig ekonomisk förvaltning.
- Ansvara för långsiktig försörjning av mark och byggnader för regionens verksamheter, för administration, skötsel, planerat och akut underhåll av den fasta egendomen samt för hyra och annan upplåtelse av nyttjanderätter.
- Vara arbetsgivarorgan.
- Vara löne- och pensionsmyndighet.
- Vara regionens arkivmyndighet.
- Vara krisledningsnämnd.

8.2 Strategisk regional beredning

Beredningen består av minst 25 ledamöter och kan som mest bestå av 30 ledamöter.

Varje kommun utser två ledamöter, där den ena ledamoten är kommunstyrelsens ordförande och den andra är ledande företrädare för oppositionen i kommunen.

Regionen utser minst 5 ledamöter och maximalt 10 ledamöter. Valbara till beredningen är ledamöter och ersättare i regionstyrelsen och regionfullmäktige. Regionens ledamöter utses av regionstyrelsen. Regionstyrelsens ordförande är tillika ordförande i strategisk regional beredning.

Den strategiska regionala beredningens uppgifter är:

- Samråda, samordna och lämna förslag i frågor som är strategiska och viktiga för regionens utveckling och som regionen ansvarar för.
- Samråda, samordna och lämna förslag i de frågor som är av betydelse för länets utveckling och där regionen och kommunerna har sitt respektive ansvar.

Politisk organisation 2026-2030

- Vara ett forum för kommunal och regional omvärlds- och intressebevakning.

Den strategiska regionala beredningen kan besluta om rekommendationer till regionen och kommunerna. Beredningen ska eftersträva konsensusbeslut utifrån syftet att stödja utvecklingen i hela länet.

Den strategiska regionala beredningen kan tillsätta och avsluta fasta eller tillfälliga politiska samverkansgrupper kring olika verksamhetsområden och frågeställningar.

9 HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMND

Nämnden består av 11 ledamöter och 7 ersättare och har följande ansvar och uppgifter:

- Utgör regionens hälso- och sjukvårdsnämnd och tandvårdsnämnd.
- Utövar den övergripande planeringen och ledningen av hälso- och sjukvård, tandvård och stöd- och service till vissa funktionshindrade, i enlighet med det ansvar som anges i författningar.
- Svarar för forskning inom hälso- och sjukvårdens område.
- Svarar för vad som ankommer på regionen i egenskap av hälso- och sjukvårdshuvudman inom utbildningsområdet.
- Svarar för befolkningens behov av skydd mot spridning av smittsamma sjukdomar i enlighet med smittskyddslagen, om inte detta ankommer på annan.
- Svarar för regionens ansvar inom strålsäkerhetsområdet.

10 REGIONAL UTVECKLINGSNÄMND

Nämnden består av 9 ledamöter och 7 ersättare och har följande ansvar och uppgifter:

- Övergripande och samordnande ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna.
- Uppföljning av regional utvecklingsstrategi (RUS) för Västmanlands län.
- Samordning av regionala utvecklingsinsatser i Västmanlands län.
- Fördelning av statliga 1:1 medlen.
- Infrastrukturplanering och upprätta regional infrastrukturplan för regional transportinfrastruktur.
- Förslag till regionala program inom EU:s sammanhållningspolitik.
- Näringslivsutveckling, forskning och innovationer.
- Lärande, kompetensförsörjning och arbetsmarknadsfrågor.
- Regionens strategiska arbete inom kultur- och folkbildning i enlighet med intentionerna i regional utvecklingsstrategi (RUS) och regionplan.

Politisk organisation 2026-2030

- Ansvara för Tärna folkhögskolas pedagogiska verksamhet.
- Ersättningsnivåer gällande mobilitetsstöd till folkhögskolan.
- Regionala kulturplanen och kultursamverkansmodellen.
- Ansvara för regionens kulturverksamhet och länsmuseum i enlighet med regionala kulturplanen.
- Fördela regionala verksamhetsbidrag till idrottsrörelsen, kulturinstitutioner, regionalt kulturliv, studieförbund och distriktsorganisationer.
- Följa verksamheten inom kommunalförbunden Västmanlands Teater och Västmanlandsmusiken.
- Utse kulturstipendiater.
- Ansvara för regionens taltidning.
- Avge yttrande på regionens vägnar i sådana ärenden som bara rör nämndens eget ansvarsområde och som inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt.
- Utveckla samverkan med kommuner, civilsamhället och kulturskapare i länet och relevanta aktörer på nationell nivå.

11 KOLLEKTIVTRAFIKNÄMND

Nämnden består av 9 ledamöter och 7 ersättare och ansvarar för:

- Uppgifter som följer av regionens ansvar för den regionala kollektivtrafiken, när uppgiften enligt lag eller regionfullmäktiges beslut inte ska fullgöras av någon annan.
- Beställarstyrningen av regional kollektivtrafik för länsinvånarna.
- Strategiskt arbete inom området kollektivtrafik.
- Beredning av övergripande strategiska kollektivtrafikfrågor inför beslut i regionfullmäktige.
- Upprättande av underlag och förslag till regionalt trafikförsörjningsprogram inför beslut i regionfullmäktige.
- Inom ramen för regionalt trafikförsörjningsprogram lämna uppdrag/beställning till aktiebolag och/eller enskild kommun som fått befogenhet att ingå avtal om allmän trafik.
- Besluta om allmän trafikplikt.
- Samverka med länets kommuner, organisationer, resenärer, företag och berörda myndigheter i kollektivtrafikfrågor.
- Inom sitt verksamhetsområde företräda länet gentemot statliga myndigheter och andra regioner.

Politisk organisation 2026-2030

- Avge yttrande på regionens vägnar i sådana ärenden som bara rör nämndens eget ansvarsområde och som inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt.
- Löpande informera regionstyrelsen om strategiska kollektivtrafikfrågor.
- Rapportera om ekonomi, prestationer och kvalitet i enlighet med regionstyrelsens anvisningar.
- Noggrant följa utvecklingen inom kollektivtrafikområdet.
- Verka för forskning och utveckling inom kollektivtrafikområdet.

12 GEMENSAMMA NÄMNDER

12.1 Ambulansdirigeringsnämnd

Ambulansdirigeringsnämnden är gemensam nämnd mellan regionerna Sörmland, Uppsala och Västmanland. Nämnden består av 6 ledamöter och 6 ersättare, 2 från vardera part, med Region Västmanland som värdregion.

Nämndens uppgift är att samordna ambulansdirigeringen i länen. Verksamheten ska ha hög kvalitet, vara effektiv och bedrivs med målsättningen invånarnas bästa, utan hänsyn till respektive länsgräns. Verksamheten ska bedrivs i en informell organisation, Sjukvårdens Larmcentral. Sjukvårdens Larmcentral består av en ambulansdirigeringsenhet inom varje län.

12.2 Hjälpmedelsnämnd

Hjälpmedelsnämnden är en gemensam nämnd tillsammans med länets 10 kommuner för hjälpmedelsfrågor. Nämnden består av 15 ledamöter och 15 ersättare, regionen har 5 ledamöter och 5 ersättare, kommunerna har 1 ledamot och 1 ersättare vardera. Region Västmanland är värd och den gemensamma nämnden ingår i Region Västmanlands organisation.

Nämnden ansvarar för att länets invånare erbjuds en god hjälpmedelsförsörjning på lika villkor, med krav på ett effektivt och professionellt omhändertagande i rätt tid, på rätt vårdnivå och att förskrivna hjälpmedel håller utlovad funktion och teknisk prestanda.

12.3 Kostnämnd

Kostnämnden är gemensam nämnd mellan regionerna Uppsala och Västmanland. Nämnden består av 6 ledamöter och 6 ersättare, 3 från vardera part, med Region Västmanland som värdregion.

Nämnden ansvarar för produktion och leverans av kvalitativ god och näringsriktig patientmat till ett konkurrenskraftigt pris.

12.4 Varuförsörjningsnämnd

Politisk organisation 2026-2030

Varuförsörjningsnämnden är gemensam nämnd mellan regionerna Dalarna, Sörmland, Uppsala, Västmanland och Örebro län. Nämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare, 1 från vardera part, med Region Uppsala som värdregion.

Syftet med samarbetet är att genom gemensamma upphandlingar och varusortiment effektivisera varuförsörjningen till hälso- och sjukvård och tandvård.

13 HEL- OCH DELÄGDA BOLAG

13.1 Folk tandvården i Västmanland AB

Folk tandvården i Västmanland AB är ett helägt bolag. Bolaget bedriver allmäntandvård och sjukhustandvård i länets samtliga kommuner. Bolaget ska i första hand prioritera akut tandvård och i andra hand tandvård till barn med särskilda behov. I tredje hand ska barntandvård för barn och ungdomar i övrigt prioriteras. I fjärde hand ska vuxentandvård för dem som omfattas av det särskilda tandvårdsstödet prioriteras och i femte hand vuxentandvård för övriga vuxna.

13.2 Svealandstrafiken

Svealandstrafiken AB är ett gemensamt ägt bolag med Region Örebro län, parterna äger 50 % vardera. Bolaget driver busstrafik i de båda länen.

13.3 Nya Västerås flygplats AB

Nya Västerås flygplats AB är ett gemensamt ägt bolag med Västerås stad, parterna äger 50 % vardera. Bolaget har till uppdrag att driva, förvalta och utveckla flygplatsverksamhet vid regionflygplatsen i Västerås för samhällsviktiga flygtransporter, samt att även tillgodose andra aktörer inom luftfarten.

13.4 Tåg i Bergslagen AB

Bolaget samordnar och upphandlar tågtrafiken i Bergslagsområdet, med viktiga anslutningar till knutpunkter som till exempel Västerås, Örebro, Falun och Borlänge.

Tåg i Bergslagen AB ägs av regionerna Västmanland, Dalarna, Gävleborg och Örebro län med 25 % vardera.

13.5 Oslo-Stockholm 2.55 AB

Oslo-Stockholm 2.55 AB har som mål att det ska etableras tågtrafik mellan Oslo och Stockholm via Mälardalen med en restid under tre timmar. Bolagets uppgift är att verka för en bättre infrastruktur och trafikering. Resan mellan städerna ska ta högst tre timmar.

Bolaget ägs gemensamt av regionerna Västmanland, Värmland, Örebro och Stockholm samt av kommunerna Västerås, Karlstad och Örebro (14,3 % vardera).

13.6 Mälardalstrafik AB

Mälardalstrafik AB har som uppdrag att genom ett effektivt trafikutbud och attraktiva

Politisk organisation 2026-2030

tjänster bidra till ett sammanhållet transportsystem och hållbar utveckling i en växande Stockholm-Mälarenregion.

Bolaget ägs gemensamt av Region Stockholm (35 %), Region Sörmland (13 %), Region Uppsala (13 %), Region Västmanland (13 %), Region Örebro län (13 %) och Region Östergötland (13 %).

13.7 ALMI Östra Mellansverige AB

Almi Östra Mellansverige AB stödjer företagandet i Sörmlands, Uppsala, Örebro, Västmanlands och Östergötlands län. Uppdraget är att främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag och stimulera nyföretagandet i syfte att skapa tillväxt och förnyelse i svenskt näringsliv - från idéer till framgångsrika företag.

Bolaget ägs av Region Sörmland 7,1 %, Region Uppsala 10,3 %, Region Örebro län 9 %, Region Västmanland 9 % och Region Östergötland 13,7 %. Regionerna äger tillsammans 49 % och Almi AB (staten) äger 51 %.

13.8 AB Transitio

AB Transitio ägs tillsammans av 20 regioner som äger 5 % var. Uppgiften är att anskaffa, finansiera och förvalta spårfordon åt sina ägare, de svenska trafikhuvudmännen. Syftet är främst att minska ägarnas fordonskostnader samt säkerställa en hög kvalitet och kompetens inom områdena anskaffning, förvaltning och underhåll.

13.9 Samtrafiken i Sverige AB

Samtrafiken i Sverige AB kopplar samman offentliga och privata trafikaktörer i syfte att underlätta att söka, köpa och resa med kollektivtrafik. Bolaget ägs av samtliga regionala kollektivtrafikmyndigheter och ett antal kommersiella trafikoperatörer. Region Västmanlands ägarandel är 2 %.

13.10 Inera AB

Inera AB skapar förutsättningar för att digitalisera välfärden genom att tillhandahålla en gemensam digital infrastruktur och arkitektur. Bolaget ägs gemensamt av regioner, kommuner och SKR Företag. Region Västmanlands ägarandel är 0,2 %.

14 KOMMUNALFÖRBUND

14.1 Västmanlands Teater

Huvudmän för förbundets verksamhet är Region Västmanland, 51 %, och Västerås stad, 49 %. Västmanlands Teaters uppdrag är att arrangera, producera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län.

14.2 Västmanlandsmusiken

Huvudmän för förbundets verksamhet är Västerås stad, 90 %, och Region

Politisk organisation 2026-2030

Västmanland, 10 %. Västmanlandsmusikens uppdrag är att stödja och utveckla musik- och danslivet i Västmanlands län.

Västmanlandsmusiken har tre verksamhetsgrenar, Västerås Sinfonietta, Länsmusiken och Västerås Konserthus som erbjuder upplevelser av levande musik och dans.

14.3 Svenskt ambulansflyg

Huvudmän för förbundets verksamhet är landets regioner. Kommunalförbundet har som uppgift att på medlemmarnas uppdrag bedriva ambulansflyg inom Sverige.

Verksamheten syftar till att genom samordning av gemensamma resurser öka patientnyttan och patientsäkerheten för medlemmarnas räkning.

15 SAMORDNINGSFÖRBUNDET VÄSTMANLAND

Förbundet arbetar för att utveckla samverkan mellan myndigheterna inom rehabiliteringsområdet.

Samordningsförbundet Västmanland består av medlemmarna Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Region Västmanland och länets kommuner. Staten äger 50 %, Region Västmanland äger 25 % och länets kommuner äger tillsammans 25 %.

16 EKONOMISK FÖRENING OCH SAMVERKANSORGAN

16.1 Västmanlands Tolkservice ekonomisk förening (VTS)

VTS är en samordnande språkservice och tillhandahåller både tolkning och översättningar. Region Västmanland och länets kommuner är medlemmar och står för merparten av beställningarna, men även statliga myndigheter och andra samhällsinstanser anlitar VTS.

16.2 Samverkansnämnd Sjukvårdsregion Mellansverige (SVN)

Samverkansnämnd Sjukvårdsregion Mellansverige är ett storregionalt politiskt organ för regionerna i Sjukvårdsregion Mellansverige. Varje region representeras av 3 ledamöter och 3 ersättare.

Samverkan om hälso- och sjukvård i regionen ska leda till likartade förutsättningar för medborgaren vad gäller tillgänglighet till och tillgång till hälso- och sjukvård oavsett sjukvårdshuvudman (medborgarperspektiv) samt kvalitetshöjningar och bättre resursutnyttjande inom den sjukvård som produceras inom regionen (producentperspektiv).